

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/narodowy-dzien-pamieci/141016,Jestem-dumny-ze-swojej-matki-historia-Heleny-Majewskiej-Sprawiedliwej-wsrod-Naro.html>
01.03.2026, 06:40

„Jestem dumny ze swojej matki...” - historia Heleny Majewskiej, Sprawiedliwej wśród Narodów Świata

Jednym z ustawowych zadań IPN jest propagowanie wiedzy o historii Polski. Czy jest lepszy sposób realizacji tego zadania, niż prezentowanie opowieści świadków historii, ich uczuć, emocji i osobistych przeżyć?

24 marca obchodzimy Narodowy Dzień Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką. Z tej okazji zachęcamy do obejrzenia historii śp. Heleny Majewskiej i jej męża we wspomnieniach Ady Krystyny Willenberg (ocalonej dziewczynki) i Bohdana Majewskiego (ich syna).

Film w angielskiej wersji językowej:

W 2020 r. w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu IPN zainicjował zakrojony na szeroką skalę projekt edukacyjny, połączony z wystawą pt. „Obraz Treblinki w oczach Samuela Willenberga”. Powstał on na kanwie rzeźb Samuela Willenberga pokazujących ludzi i sytuacje, które szczególnie mocno wryły się w pamięć artysty podczas niewoli w Treblince. Te wyjątkowe rzeźby, stanowiące światowe dziedzictwo Holokaustu, zostały sprowadzone przez IPN z Izraela specjalnie na potrzeby tego przedsięwzięcia. Projekt zrealizowano dzięki życzliwości i zaufaniu, jakim obdarzyła Instytut Pamięci Narodowej wdowa po artyście Ada Krystyna Willenberg, która kontynuuje dzieło swojego męża w imię zachowania pamięci o Zagładzie, zwłaszcza wśród młodych pokoleń.

[►Ogólnopolska wystawa rzeźb z brązu „Obraz Treblinki w oczach Samuela Willenberga” wraz z całorocznym projektem edukacyjnym](#)

Podczas okupacji Helena Majewska mieszkała z mężem i małym synem w jednopokojowym mieszkaniu na Kole w Warszawie. Zajmowali się nielegalnym wytwarzaniem oleju. Na początku 1943 roku 14-letnia Ada Lubelczyk (później Willenberg), która zbiegła z getta po tym, jak jej matka została deportowana do obozu zagłady w Treblince, a ojciec zginął, została sprowadzona do domu Majewskiej, która nie знаła Ady wcześniej, lecz przyjęła ją

miło i przedstawiła sąsiadom jako krewną. Opiekowała się dziewczynką z ogromnym poświęceniem, pozwalając jej poczuć się członkiem rodziny. Ada Lubelczyk zajmowała się synkiem Majewskiej i pomagała w pracach domowych.

Do domu Majewskiej przybyła także inna dziewczynka żydowska, 4-letnia Marysia Jarząbek, córka nauczycielki z warszawskiej szkoły żydowskiej z czasów przedwojennych. Po doniesieniu do władz przeprowadzono przeszukanie domu, a ponieważ dziewczynka wyglądała na Żydówkę, policjant zażądał, aby Majewska i dziecko wyszły z nim z mieszkania. W ostatniej chwili zmienił zdanie i postanowił opuścić lokal. Z pobudek czysto altruistycznych Majewska znalazła bezpieczną kryjówkę dla Marysi Jarząbek (później Chorzelskiej), która po 1945 r. pozostała w Polsce. Lubelczyk wyemigrowała po wojnie do Izraela i utrzymywała bardzo bliskie więzi ze swoją wybawczynią Heleną Majewską.

Film powstał w Biurze Prezesa i Komunikacji Społecznej IPN w związku z Dniem Polaków Ratujących Żydów na podstawie reportażu z otwarcia wystawy „Obraz Trebłinki w oczach Samuela Willenberga” oraz fragmentów notacji z Panią Adą Willenberg i Panem Bogdanem Majewskim, przeprowadzonych w tym czasie przez Biuro Edukacji Narodowej IPN. Korzystano również z publikacji „Księga Sprawiedliwych wśród Narodów Świata, Ratujący Żydów podczas Holocaustu”, Polska (Fundacja Instytut Studiów Strategicznych, Kraków 2009) pod red. Naukową Dariusza Libionki i in.

Rzeźby Samuela Willenberga pozostają w Polsce do końca bieżącego roku. Obecnie można je obejrzeć w Centrum Kultury w Opatowie, a od kwietnia w Ośrodku Edukacyjno-Muzealnym „Świętokrzyski Sztetl” w Chmielniku.